

علیه محافظه‌کاری

سعید مرووق

هیچ فیلمی و به تبعش هیچ جشنواره‌ای به تنهایی توانایی آفریدن جنجال اجتماعی و آشوب و برهم‌زدن نظم عمومی را ندارد.

ممکن است فیلم یا رخدادی سینمایی سوار بر موج سیاسی یا تنش اجتماعی شود، ولی به تنهایی و بدون بستر مناسب، محال است چنین اتفاقی رخ دهد. تاریخ هیچ درخت تناوری را به یساد ندارد که به نسیمی خم شده باشد. در اینجا و در این مورد خاص، بارها شاهد نگرانی‌های بیهوده و برخاسته از سوء تفاهم و ذهنیت محافظه‌کار مدیران سینمایی ادوار مختلف بوده‌ایم.

جشنواره فیلم فجر هر جا جسورانه‌تر عمل کرده پاسخ بهتری گرفته و هر مقطعی گرفتار ملاحظات فرامتنی شده، سترون آمده و خنثی رفته است.

این جشنواره‌ای است که بارها به دست خودش جذاب‌ترین فیلم‌هایی را که می‌توانست به رونقش بینجامد، حذف کرده یا از دایره رقابت بیرون انداخته و به حاشیه رانده است. پیش آمده که فیلمی غیرقابل نمایش تشخیص داده شده و چند سال بعد و نه در شرایطی ملتهب، مجوز گرفته و حتی جوایز فراوانی از فجر گرفته و هیچ اتفاقی هم نیفتاده است. تفسیر به رأی مدیران، سابقه‌های به اندازه پیشینه فیلم فجر دارد. به همین دلیل فیلم مغضوب یک دوره، فیلم محبوب دوره‌ای دیگر شده است.

جشنواره فیلم فجر در گذر زمان، هر چه که گذشت محافظه‌کارتر شد. قاعده هر چه دست به عصا بهتر، بر جشنواره استوار شد و روح محافظه‌کاری، بیشتر از همیشه به یاد مخاطبان آورد که این جشنواره رخدادی دولتی است و در هر صورت باید تصویری موجه و بدون دردسر از سینمای ایران ارائه کند. در اوایل دهه ۹۰ کار به جایی رسید که متولیان جشنواره از داوران خواستند برنده جایزه بهترین بازیگر نقش اول مرد را عوض کنند. تغییر برگزیدگان جشنواره البته سنتی دیرپا در این فستیوال بوده ولی هیچ‌گاه ماجرا چنین به صراحت رخ نداده بود. در جشنواره‌ای که هنوز به «نقش» جایزه می‌دهند نه «بازی»، چنین اتفاقی‌هایی خیلی جای تعجب ندارد.

در آغاز دورانی تازه که می‌تواند به فصلی متفاوت در فیلم فجر و سینمای ایران بینجامد، مروری بر «آنچه گذشت» می‌تواند مزایای بسیاری برای متولیان و برگزارکنندگان داشته باشد که مهم‌ترینش جلوگیری از اختراع دوباره چرخ و همت برای اصلاح چرخه معیوب است.

فیلمه پناه آذر

نزدیک یک دهه از ظهور محمدحسین مهدویان به‌عنوان یکی از پدیده‌های مهم سینمای ایران می‌گذرد. ۹ سال پیش با «ایستاده در غبار» در امتداد سریال «آخرین روزهای زمستان» تجربه‌ای تازه در بیان سینمایی را به ثبت رساند و مرز میان فیلم مستند و داستانی را برداشت.

گام بعدی در «ماجرای نیمروز» بیشتر با استقبال مواجه شد و مهدویان به‌عنوان کارگردانی متبحر در ساخت تریلرهای سیاسی که در

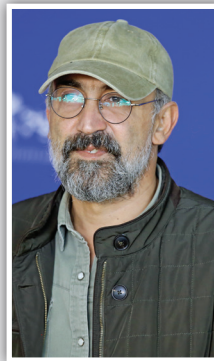
گروه ماجرای نیمروز چه مسیری را در این سال‌ها طی کرده‌اند؟

مدار سه سینمایی مهدویان

هادی حجازی‌فر؛

از کارگردانی تئاتر تا چهره محبوب

هادی حجازی‌فر قبل از حضور در «ایستاده در غبار» در تئاتر و تلویزیون کارنامه پر و پیمانی داشت؛ نمایشنامه‌نویس و کارگردانی که با حضور در نخستین فیلم مهدویان توجه خیلی‌ها را به خود جلب کرد و چند همکاری مستمر با مهدویان داشت. او بعد از «ماجرای نیمروز ۲» تقریباً همکاری‌اش را با مهدویان قطع کرد و با حضور در فیلم‌های مختلف توانست جزو چهره‌های روز سینما شود. حجازی‌فر اخیراً برای شبکه نمایش خانگی سریال «داربوش» را کارگردانی و امسال نیز در «ناتور دشت» بازی کرده است.

سجاد پهلوان‌زاده؛

از «سقوط» تا «حیثیت گمشده»

اولین کارش به سال ۹۴ برمی‌گردد که فیلم کوتاه «سکوت» را ساخت. او در این سال‌ها تدوینگر بود و در نخستین فیلم مهدویان (ایستاده در غبار) کار تدوین این فیلم پر مخاطب را انجام داد. بعدها پهلوان‌زاده در سال ۱۴۰۱، با مشاوره مهدویان سریال «سقوط» را در شبکه نمایش خانگی کارگردانی کرد و سال بعدش (۱۴۰۲) سریال «حیثیت گمشده» را که موضوعی درام - خانوادگی داشت، به شبکه نمایش خانگی آورد.

ابراهیم امینی؛

از نویسندگی تا کارگردانی

ابراهیم امینی کار حرفه‌ای خود را از تلویزیون آغاز کرد و سال ۱۳۹۱ در سریال «آخرین روزهای زمستان» به کارگردانی محمدحسین مهدویان به‌عنوان بازیگردان حضور داشت. امینی فیلمنامه‌نویسی است که در فیلم‌های «لاتاری»، «ایستاده در غبار»، «ماجرای نیمروز» و «مرد بازنده» با محمدحسین مهدویان همکاری کرده است. او در جشنواره امسال به‌عنوان فیلم‌اولی با «چشم‌بادومی» حضور دارد. در این درام اجتماعی بازیگرانی همچون ساره بیات، مهدی هاشمی، علی باقری و ستایش دهقان حضور دارند.

در آرزوی

تکرار موفقیت ماجرای نیمروز

جدای از تیم مهدویان، ما در این سال‌ها شاهد تریلرهای سیاسی دهه شصتی‌ای شدیم که به نظر می‌رسد همه آنها تحت تأثیر «ماجرای نیمروز» ساخته شده‌اند؛ از «ضد» ساخته امیرعباس واسعی گرفته تا فیلم «بازی خونی» ساخته حسین میرزاحمدی که در جشنواره امسال به نمایش درآمد. جدا از اینکه فیلم‌های اولیه مهدویان را ببینیم، مروری بر عملکرد مقلدان «ماجرای نیمروز» بیشتر نشان از شکست دارد تا موفقیت.

باز آفرینی حال و هوای دهه ۶۰ توانمند است، به شهرت رسید. نکته جالب توجه درباره کارگردان ماجرای نیمروز، تیم او بود؛ تیم تازه‌نفسی که با مهدویان در سینمای ایران شناخته شدند؛ از هادی حجازی‌فر و مهدی زمین‌پرداز جلوی دوربین گرفته تا هادی بهروز پشت دوربین و سجاد پهلوان‌زاده تدوینگر و ابراهیم امینی فیلمنامه‌نویس. جز هادی حجازی‌فر که در سال‌های اخیر مسیری متفاوت را در پیش گرفته، بقیه گروه مهدویان همچنان در مسیری گام برمی‌دارند که تداعی‌کننده فیلم‌های کارگردان «ماجرای نیمروز» است.

